

Z jiného soudku

Chvála podzimu

VLADIMÍR SPOUSTA

Rok od roku se pro mne čas podzimní stává srdečnější záležitostí. Podzim mě stále neodbytněji svádí svou poetičností, a to i přes to, že nepatří mezi nejčastěji opěvovaná roční údobí. Miluji podzim a obdivuji jej navzdory mlhám a deštům, neustále promáčené a věčně hladovějící, černou zvěří roztrýpané hlíně. Obdivuji jej pro jeho mnohobarevnost a pestrobarevnost, ale především pro jeho pyšné a marnivé hýření barevnou krásou. Mou duši opanoval svou zralou vyrovnaností zvláště zářivý říjen – věčně zahalený steskem a omámený vínem a láskou k matičce zemi. Když sluneční paprsky odkrývají obřadní tance podzimu a fanfáry prozářených okurů v největším tutti quanti a v nejsilnějším fortissimu troubí každému listu chválu na rozloučenou a odhalují tak všechny tóny jeho slunečního spektra, slyším zdáli, jakoby z jiného světa, Beethovena s jeho Ódou na radost.

Mám rád toto roční mezidobí mezi létem a zimou především proto, že v něm není krajností, které by dovolily páchat na živých tvorech krutosti: vysychat a hynout v saharském žáru nebo mrznout a umrzat v sibiřských mrazech. Je to čas smíru a tichého odevzdání, čas díkůvzdání a účtování toho, co se urodilo, a všeho, co přineslo tohoto roční úsilí přírody ve své nekonečné marnivosti.

A jen na podzim – ve dne, ale i k večeru – můžeme vidět živý, pohybující se klín na obloze. Podíváte-li se do dálky, uvidíte jen malé černé tečky. Tečky se přibližují jakýmsi houpavým letem. Blíží se rychle, zvětšují se a již také křičí. To se stěhují divoké husy. Když vůdce, špice celého toho letícího klínu, vykřikne, střed nebo konec cípu mu odpovídá. Rozmlouvají spolu a letí a rozmlouvají ve dne i v noci. Nestrpí mezi sebou slabocha. Jejich stěhování je krutou, bezohlednou životní zkouškou jedné každé z nich.

Mnohokrát jsem se tak díval na stěhujícími se husami, dokud mi nezmizely na obzoru jako mlha mezi vrchy. Zdá se mi, že tvorové, kteří se dovedou stěhovat, kteří si při letu mezi sebou povídají a kteří neskonale krásným způsobem užívají svobodu vysokého čistého vzduchu, jsou něčím tajemným. Nikdy mě ani nenapadlo srovnávat je s těžkopádnými, hloupými domácími husami.

A měli byste je vidět, když přilétají za měsíční noci! Snad znáte podzimní měsíční noci, kdy zapadající slunce dává vzduchu zlatý nádech, a když vyjde měsíc, přidá stříbrných závojų, a tak se mně i Vám pak zdá, že vše, co je obrácené k měsíci, září tlumenými barvami zlata a stříbra. Zrovna proti měsíci

mihne se sprška stínů. Zdají se úplně černými, ale jak roztáhnou křídla, konce per se zalesknou a zazáří. Prudce mizí v měsíčním prachu a nám lidem přikovaným k vlhké zemi zbude jenom závist.

Vídám lidi, jak se zastavují a dívají se za takovým hejnem zamyšleně. Asi i je ohromuje nespoutaná svoboda těchto ptáků: vznesou se a letí nocí rychlostí šípu. Také pro tyto živoucí symboly podzimu, pro tyto posly svobody obdivuji podzim a mám ho rád.

